

C-501/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. június 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Románia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. február 22.

Felülvizsgálatot kérelmező fél:UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a
Compozitorilor**Ellenérdekű fél:**Pro Management Insolv IPURL, az Asociației Culturale „Suflet de
Român” felszámolójaként**Az alapeljárás tárgya**

A Curtea de Apel București (bukaresti ítélőtábla, Románia) határozata ellen, amellyel az ellenérdekű fél Asociația Culturală „Suflet de Român”-t („Suflet de Român” kulturális egyesület; a továbbiakban: ellenérdekű fél) arra kötelezte, hogy zeneművek nyilvánosságához közvetítéséért járó jogdíjhátralék jogcímén fizessen meg a felülvizsgálatot kérelmező fél UCMR-ADA Asociația pentru Drepturi de Autor (szerzői jogi egyesület; a továbbiakban: felülvizsgálatot kérelmező fél) részére egy adott pénzösszeget.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A kérdést előterjesztő bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 24. cikke (1) bekezdésének, 25. cikke a) pontjának és 28. cikkének értelmezését kéri.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) A zeneműveken fennálló jogok jogosultjai a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (héairányelv) 24. cikkének (1) bekezdése és 25. cikkének a) pontja értelmében vett szolgáltatásnyújtást végeznek-e az előadásszervezők részére, amelyektől a közös jogkezelő szervezetek – nem kizárólagos felhasználási – engedély alapján saját nevükben, azonban az említett jogosultak képviseletében díjazást fogadnak el zeneműveknek a nyilvánosságához való közvetítéséért?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén, a közös jogkezelő szervezetek, amikor a zeneművek nyilvánosságához közvetítéséért díjazást fogadnak el az előadásszervezőktől, a héairányelv 28. cikke értelmében vett adóalanyként járnak-e el, és kötelesek-e héát tartalmazó számlát kiállítani az adott előadásszervezőnek, és a szerzők, valamint a zeneműveken fennálló jogok más jogosultjai kötelesek-e a közös jogkezelő szervezet részére héát tartalmazó számlát kiállítani, amikor a jogdíjakat felosztják közöttük?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és a Bíróság hivatkozott ítélkezési gyakorlata

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2., 24. 25. és 28. cikke

2017. január 18-i SAWP-ítélet, C-37/16, EU:C:2017:22; 2011. július 14-i Henfling és társai ítélet, C-464/10, EU:C:2011:489

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A legea nr. 571/2003 privind Codul fiscalnak (az adójogi törvénykönyvről szóló 571/2003. sz. törvény) az alapügy tényállása megvalósulása idején hatályos változata

Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (a szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló 8/1996. sz. törvény)

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A felülvizsgálatot kérelmező fél engedélyezett jogi személy és természetes személy kiadók zeneművein fennálló szerzői vagyoni jogok közös jogkezelését végző szervezet. A felülvizsgálatot kérelmező felet az Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (a szerzői jogokért felelős román hivatal, Románia) a koncerteken, előadásokon vagy művészeti rendezvényeken a zeneművek nyilvánosságához közvetítéséért járó való szerzői vagyoni jogok egyetlen közös kezelőjeként jelölte ki.

- 2 Az ellenérdekű fél olyan jogi személy, amely olyan előadások szervezését végzi, amelyek keretében zeneműveket közvetítenek a nyilvánossághoz.
- 3 2012. november 16-án az ellenérdekű fél koncertet szervezett, amellyel kapcsolatban zeneművek felhasználására vonatkozó nem kizárólagos engedélyt szerzett a felülvizsgálatot kérelmező féltől, és amelynek értelmében az abban meghatározott összegnek megfelelő jogdíjakat kellett megfizetnie a felülvizsgálatot kérelmező fél részére.
- 4 Mivel az ellenérdekű fél a fent említett jogdíjaknak csak egy részét fizette meg, a felülvizsgálatot kérelmező fél bírósághoz fordult. Az elsőfokú bíróság és a fellebbviteli bíróság is helyt adott a felülvizsgálatot kérelmező fél kérelmeinek. A fellebbviteli bíróság azonban az elsőfokú bíróságtól eltérően azt állapította meg, hogy a jogdíjaknak a felülvizsgálatot kérelmező fél általi beszédese nem héaköteles ügylet, és a zeneművek nyilvánossághoz közvetítéséért járó jogdíjakat nem terheli héa. Következésképpen a fellebbviteli bíróság a héa összegének levonásával csökkentette azt az összeget, amelynek megfizetésére az ellenérdekű felet első fokon kötelezték.
- 5 A fellebbviteli bíróság határozata ellen mind a felülvizsgálatot kérelmező fél, mind pedig az ellenérdekű fél felülvizsgálati kérelmet terjesztett a kérdést előterjesztő bíróság elé.

Az alapeljárás feleinek főbb érvei

- 6 **A felülvizsgálatot kérelmező fél** azt vitatja, hogy a fellebbviteli bíróság eltörölte az ellenérdekű fél héafizetési kötelezettségét. Álláspontja szerint a művek nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezéséhez való jog jogcímén aláírt és az ugyanezen jog gyakorlása keretében adott nem kizárólagos felhasználási engedély az ellenérdekű fél számára a megadott felhasználási engedély keretei között a szerzői vagyoni jogok kizárólagos felhasználását tette lehetővé. Márpedig a fent említett engedély megadása a jogszabályok értelmében díjazás ellenében történik, ami héa alkalmazását vonja maga után, mivel a jogdíjaknak a közös jogkezelő szervezetek általi beszédese héaköteles ügyletnek minősül.
- 7 Ezenfelül a felülvizsgálatot kérelmező fél előadta, hogy a megtámadott ítélet sérti az adósemlegesség elvét, mivel abban az esetben, ha a jogdíjaknak az ellenérdekű fél mint felhasználó általi beszédese nem minősül héaköteles ügyletnek, a héa a felhasznált művek szerzőit vagy a felülvizsgálatot kérelmező felet terheli annak ellenére, hogy ő maguk nem minősülnek végső felhasználónak. A zeneműveken fennálló szerzői vagyoni jogok jogosultjai tehát héaalanyok, ezért a megfelelő héaösszeg hozzáadásával számlázzák ki a jogdíjakat a felülvizsgálatot kérelmező fél részére.
- 8 A felülvizsgálatot kérelmező fél kiemelte, hogy a bíróságok eltérően értelmezik a 2006/112 irányelvet, valamint Ministerul Finanțelor Publice (államháztartási minisztérium, Románia) állásfoglalására; amely azt közölte a felülvizsgálatot

kérelmező féllel, hogy hea szempontjából nem minősül szolgáltatásnyújtásnak a zeneművek nyilvánossághoz közvetítésével történő felhasználására az előadásszervezők által díjazás ellenében adott engedély.

- 9 **Az ellenérdekű fél** lényegében a díjazás azon összegét kifogásolta, amelynek megfizetésére őt a szervezett előadás jellegének téves minősítése következtében kötelezték.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 10 **Az első kérdés** arra vonatkozik, hogy a 2006/112 irányelv értelmében visszterhes szolgáltatásnyújtásnak minősülnek-e azok az ügyletek, amelyekkel a zeneműveken fennálló jogok jogosultjai azt engedélyezik az előadásszervezők számára, hogy felhasználják a szóban forgó műveket.
- 11 A kérdést előterjesztő bíróság felveti azt a kérdést, hogy a jelen ügyben *mutatis mutandis* alkalmazható-e a Bíróság által a 2006/112 irányelv azonos rendelkezéseinek értelmezése során a 2017. január 18-i SAWP ítéletben (C-37/16, EU:C:2017:22) alkalmazott jogi érvelés, annak ellenére, hogy ez az ítélet nem érinti közvetlenül a jelen ügyet, mivel eltérő vagyoni jogokra és a jogosultak eltérő kategóriáira vonatkozott. A zeneművek szerzője tehát – a magáncélú másolatok sokszorosításához való jog jogosultjaival ellentétben – nem csak méltányos díjazásra jogosult, hanem olyan vagyoni joggal is rendelkezik, amelynek révén engedélyezheti vagy megtilthatja a mű nyilvánossághoz történő közvetlen vagy közvetett közvetítését, mivel e jog átruházás tárgyát képezheti.
- 12 Mindazonáltal megjegyzendő, hogy a Bíróság a 2017. január 18-i SAWP-ítéletben (C-37/16, EU:C:2017:22) két fő érv alapján állapította meg, hogy az adott ügyben nem a „szolgáltatásnyújtásra” jellemző visszterhes ügyletről van szó.
- 13 Először is nem állt fenn olyan jogviszony, amelynek során kölcsönös teljesítésekre került volna sor egyfelől a többszörözési jog jogosultjai vagy adott esetben az ilyen jogokat közösen kezelő szervezetek, másfelől pedig az üres adathordozók, valamint a felvevő és lejátszó eszközök gyártói és importőrei között. A díjakra vonatkozó fizetési kötelezettség a nemzeti törvény alapján terhelte e gyártókat és importőröket, amely törvény a díjak összegét is meghatározta.
- 14 Másodszor, a jogosultaknak járó méltányos díjazás semmiféle szolgáltatás közvetlen ellenértékét nem képezte, mivel e jogosultak oldalán a védelem alatt álló műveik engedély nélküli többszörözéséből eredő hátrányhoz kötődött.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint nem kizárt, hogy legalábbis az első érv a jelen ügyben is alkalmazható, azokra a jogviszonyokra tekintettel, amelyek a zeneműveken fennálló vagyoni jogok jogosultjai és a közös jogkezelő szervezet, valamint a közös jogkezelő szervezet és a zeneművek felhasználói között létesülnek.

- 16 A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy a román jogszabályok alapján a szerzői jogok jogosultjai a jogszabályban elismert vagyoni jogait nem ruházhatják át a közös jogkezelő szervezetekre, ugyanakkor a közös jogkezelés kötelező a zeneművek nyilvánosságához közvetítéséhez való jog gyakorlásához. A közös jogkezelő szervezetek ezért azokat a jogosultakat is képviselik, amelyek nem bízták meg ezeket a szervezeteket.
- 17 Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy:
- mind a nem kizárólagos felhasználási engedély megadásának kötelezettsége, mind pedig a jogosultaknak járó díjazás megfizetése a nemzeti jogból ered, amely a díjazás számszerűsítésének szempontjait is meghatározza;
  - a jelen ügyben szereplőhöz hasonlóan, a kötelező közös jogkezelés esetében a közös jogkezelő szervezet a jogszabályok alapján jár el, függetlenül attól, hogy kapott-e a tagjaitól kifejezett megbízást;
  - a jogszabályok értelmében a tényleges összeget a közös jogkezelő szervezet és a felhasználók képviselői közötti tárgyalás alapján határozzák meg, vagyis e tárgyaláson a jogosultak közvetlenül nem vesznek részt;
  - a jogosultak nem a felhasználók által ténylegesen megfizetett pénzüsszege tesznek szert, hanem a közös jogkezelő szervezettől egy bizonyos, az arányosság kritériuma alapján felosztott és jutalékkal csökkentett pénzüsszeget kapnak.
- 18 Ilyen körülmények között az a kérdés vetődik fel, hogy fennáll-e olyan jogviszony, amelynek keretében a jogosultak és egy adott felhasználó egymásnak kölcsönös szolgáltatásokat nyújtanak, és a jogosultak által a közös jogkezelő szervezettől végső soron megkapott pénzüsszegek meghatározott szolgáltatásért járó tényleges ellenértéknek minősülnek.
- 19 Amennyiben úgy kell tekinteni, hogy fennáll ilyen jogviszony, a bíróság annak megállapítását kéri, hogy a jelen ügyben – a 2006/112 irányelv 56. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő rendelkezésekre is tekintettel – megvalósulhat-e immateriális javak olyan átruházása, amely a szolgáltatásnyújtások keretében „szerzői jogok átruházását és átengedését” foglalja magában.
- 20 **A második kérdés** szorosan összefügg az első kérdéssel és az kizárólag akkor vizsgálendő, ha az első kérdésre igenlő választ kell adni.
- 21 A kérdést előterjesztő bíróság annak tisztázását kéri, hogy a közös jogkezelő szervezetek – akkor, amikor a zeneművek nyilvánosságához közvetítéséért jogdíjakat fogadnak el az előadás szervezőktől – a héairányelv 28. cikke értelmében vett adóalanyként járnak-e el.

- 22 A kérdés releváns a jelen ügy szempontjából, mivel szükséges annak megállapítása, hogy a felülvizsgálatot kérelmező fél kérelmeinek megalapozottsága esetén az ellenérdekű fél a héával is tartozik-e azon összeg után, amelynek megfizetésére őt kötelezték. Másképpen megfogalmazva, a kérdést előterjesztő bíróság annak megállapítását kéri, hogy a jelen ügyben a közös jogkezelő szervezet szolgáltatásnyújtásban vesz-e részt, és így a héa szempontjából úgy kell-e tekinteni, mintha ő maga lenne a szóban forgó szolgáltatás címzettje, és a szóban forgó szolgáltatást ő nyújtotta volna.
- 23 Az e kérdést felvető értelmezési kétség abból ered, hogy a jelen ügyben a felülvizsgálatot kérelmező fél mint közös jogkezelő szervezet ténylegesen hogyan vesz részt abban a jogviszonyban, amely kölcsönös szolgáltatásnyújtásokat feltételez a jogosultak és egy adott felhasználó között.
- 24 Az EUB 2006/112 irányelv 28. cikkének értelmezésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatából eredően e rendelkezés azt a jogi vélelmet állítja fel, hogy egymást követően két azonos szolgáltatásnyújtásra kerül sor. E vélelem alapján az adóalanyt, amely a szolgáltatásnyújtásban közvetít (átvevő), úgy kell tekinteni, mint aki – azt megelőzően, hogy később személyesen nyújtja a szóban forgó szolgáltatásokat az ügyfélnek – előzetesen megkapta a szóban forgó szolgáltatásokat attól a vállalkozástól, amelynek érdekében tevékenykedik (megbízó). Ebből következik, hogy ami a megbízó és az átvevő közötti jogviszonyt illeti, a héa szempontjából a szolgáltatásnyújtásban és a fizetésben játszott szerepük fiktív módon felcserélődik.
- 25 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság szerint a jelen ügyben nem világos, hogy úgy tekinthető-e, hogy két azonos, egymást követően nyújtott szolgáltatásról van szó, annál is inkább, mert kötelező közös jogkezelés esetén a közös jogkezelő szervezet azokat a jogosultakat is képviseli, amelyektől nem kapott megbízást. Az irányelv 28. cikkében előírt szerepkörben a közös jogkezelő szervezet pusztán igénybevevői minősége vitatható, tekintettel a jogszabályokban a közös jogkezelés gyakorlása vonatkozásában előírt kötelezettségekre.
- 26 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a közös jogkezelő szervezeteknek a 2006/112 irányelv 28. cikke szerinti jogállása, valamint – adott esetben – a héát tartalmazó számlának az előadásszervezők részére történő kiállítása kötelezettsége tisztázását követően azt is tisztázni kell, hogy a jogdíjaknak a zeneművek szerzői és szerzői jogai más jogosultjai közötti felosztása esetén e jogosultak kötelesek-e héát tartalmazó számlát kiállítani a közös jogkezelő szervezetek részére.